

POSTANOWIENIE

Dnia 30 sierpnia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marek Sychowicz (przewodniczący)

SSN Maria Grzelka

SSN Grzegorz Misiurek (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi "O." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w K.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem
Sądu Okręgowego w K. z dnia 21 lutego 2005 r., w sprawie z wniosku Wytwórni
Wody Źródlanej [...] Spółki Akcyjnej w K. w upadłości
przy uczestnictwie "O." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w K., T. K. i nadzorcy sądowego J. P.

o wpis,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 30 sierpnia 2006 r.,

skargi kasacyjnej wnioskodawczynie Wytwórni Wody Źródlanej [...] w upadłości
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 22 lipca 2005 r.,

- I. **uchyla zaskarżone postanowienie i odrzuca skargę
o wznowienie postępowania,**
- II. **zasądza od uczestniczki postępowania "O." Spółki
z ograniczoną odpowiedzialnością w K. na rzecz
wnioskodawczynie Wytwórni Wody Źródlanej [...] Spółki**

Akcyjnej w K. w upadłości kwotę 200 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Orzeczeniem z dnia 28 sierpnia 2004 r. referendarz sądowy Sądu Rejonowego w K. dokonał wpisu w dziale IV księgi wieczystej Kw [...], w miejsce dotychczasowego wierzyciela hipotecznego z tytułu hipoteki kaucyjnej w kwocie 250.000 zł B. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K., wnioskodawczyni - Wytwórni Wody Źródlanej [...]. Sąd Rejonowy w K., po rozpoznaniu skargi na to orzeczenie uczestniczki postępowania „O.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, postanowieniem z dnia 28 października 2004 r. utrzymał w mocy zaskarżony wpis uznając, że przedstawiona wraz z wnioskiem umowa przelewu wierzytelności zabezpieczonej hipoteką kaucyjną oraz treść księgi wieczystej dawały podstawę do dokonania kwestionowanego wpisu.

Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z dnia 21 lutego 2005 r. oddalił apelację uczestniczki postępowania „O.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. od postanowienia Sądu pierwszej instancji. Na skutek skargi wymienionej uczestniczki postępowania, która nie została zawiadomiona o terminie rozprawy apelacyjnej, Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 22 lipca 2005 r. wznowił postępowanie zakończone prawomocnym postanowieniem z dnia 21 lutego 2005 r. i zmieniając to orzeczenie uchylił zaskarżony wpis, a wniosek o jego dokonanie oddalił. Sąd Okręgowy zaaprobował stanowisko apelującej kwestionujące prawidłowość wpisu zmiany wierzyciela hipotecznego. Wskazał przy tym, że wniosek o dokonanie tego wpisu został złożony przez nabywcę wierzytelności po wykreśleniu dotychczasowego wierzyciela B. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z Krajowego Rejestru Sądowego, a więc w czasie, kiedy zbywca zabezpieczonej wierzytelności już nie istniał. Zwrócił też uwagę na fakt, że jakkolwiek umowa cesji wierzytelności mająca stanowić podstawę wpisu została zawarta przez upoważnione organy obu stron, to jednak złożony na niej podpis likwidatora cedenta (Spółki B.) nie został prawidłowo notarialnie poświadczony. Uznanie przed notariuszem własnoręczności podpisu przez osobę pełniącą funkcję

likwidatora spółki dokonane po wykreśleniu tego podmiotu z rejestru nie spełnia wymogu notarialnego poświadczenia podpisu w rozumieniu art. 88 prawa o notariacie.

W skardze kasacyjnej opartej na obu podstawach określonych w art. 398³ § 1 k.p.c. wnioskodawczyni zarzuciła Sądowi Okręgowemu naruszenie:

- art. 88 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie (tekst jedn.: Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 369 ze zm.) poprzez przyjęcie, że uznanie własnoręczności podpisów przez osobę pełniącą w chwili cesji funkcję likwidatora, dokonane już po wykreśleniu spółki z KRS, nie spełnia wymogów przewidzianych w tym przepisie;
- art. 626³ k.p.c. poprzez zastosowanie wznowienia postępowania mimo ustawowego zakazu w tym zakresie;
- art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c. poprzez brak wyjaśnienia podstawy prawnej postanowienia i przyczyn potraktowania uznania własnoręczności podpisu przed notariuszem jako nie spełniającego wymogów art. 88 Prawa o notariacie.

Powołując się na te podstawy skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną uczestniczka postępowania „O.” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wniosła o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skardze kasacyjnej nie można odmówić słuszności. Trafnie bowiem zostało w niej podniesione, że zaskarżone postanowienie wydane zostało z naruszeniem art. 626³ k.p.c. Zgodnie z tym przepisem w postępowaniu wieczystoksięgowym nie stosuje się przepisów o wznowieniu postępowania. Z brzmienia tego unormowania wynika jednoznacznie, że we wskazanym w nim postępowaniu stosowanie art. 524 w zw. z art. 399 i nast. oraz art. 13 § 2 zostało przez ustawodawcę wyłączone. Wyłączenie to - wbrew odmiennemu zapatrywaniu uczestniczki postępowania wyrażonemu w odpowiedzi na skargę kasacyjną – nie doznaje żadnych wyjątków, a więc także w odniesieniu do podstawy wznowienia z przyczyny nieważności postępowania. Przyjęcie takiego rozwiązania, jako

harmonizującego z zasadą rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych (art. 5 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, tekst jedn.: Dz. U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1361 ze zm.; dalej: „u.k.w.h.”), jest oczywiste. Zaakcentować należy, że pogląd o niedopuszczalności wznowienia postępowania w postępowaniu wieczystoksięgowym z tych samych przyczyn wyrażany był w judykaturze jeszcze przed nowelizacją ustawy o księgach wieczystych i hipotece dokonaną ustawą z dnia 11 maja 2001 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz ustawy – Prawo o notariacie (Dz. U. Nr 63, poz. 635), która wprowadziła do kodeksu postępowania cywilnego przepisy art. 626¹ - 626¹³ regulujące postępowanie wieczystoksięgowe, w tym unormowanie wyłączające *expressis verbis* stosowanie przepisów o wznowieniu postępowania (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 4 września 1969 r., III CZP 58/69, OSNC 1970/10/169). Pogląd ten nie jest kwestionowany również w piśmiennictwie, w którym trafnie wskazuje się, że ewentualne wadliwości wpisu w księdze wieczystej, nawet wynikające z uchybień stanowiących podstawy wznowienia postępowania, mogą być usuwane tylko w drodze powództwa o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym (art. 10 u.k.w.h.). Eliminacja błędnego wpisu może nastąpić także poprzez jego zmianę (wykreślenie) jeżeli istnieje do tego podstawa w dokumentach wskazanych w art. 31-34 u.k.w.h.

Zasadność podniesionego w ramach drugiej podstawy kasacyjnej zarzutu naruszenia art. 626³ k.p.c. czyni zbędnym roztrząsanie pozostałych zarzutów, skoro skarga o wznowienie postępowania wieczystoksięgowego podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna (art. 410 w zw. 626³ i art. 13 § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁹ k.p.c. orzekł, jak w sentencji.